

Αθήνα, 10.12.2024

Ερώτηση

Προς τον Υπουργό Υποδομών και Μεταφορών

Θέμα: Προκλητική ανάθεση έργων αποκατάστασης θεομηνιών της Θεσσαλίας ύψους 1,4 δις, σε 4 εργολάβους.

Με τροπολογία που η κυβέρνηση έφερε στη Βουλή τον Σεπτέμβριο του 2023, προβλέφθηκαν fast track διαδικασίες για τα έργα αποκατάστασης από τις καταστροφές που προκάλεσε η κακοκαιρία Daniel στη Θεσσαλία. Με επίκληση του κατεπείγοντος, η κυβέρνηση προχώρησε στη συγκεκριμένη ρύθμιση με το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών να αναλαμβάνει την εκτέλεση έργων από φυσικές καταστροφές.

Έναν και πλέον χρόνο μετά από την ψήφιση της εν λόγω τροπολογίας, τα αποτελέσματα είναι ενδεικτικά: από τη μια τα έργα αποκατάστασης έχουν καθυστερήσει ανεπίτρεπτα και από την άλλη οι προσκλήσεις απευθύνονται σε 4 μόνο μεγάλες εργοληπτικές εταιρείες στρεβλώνοντας κάθε έννοια ανταγωνισμού και προκαλώντας έτσι τις έντονες διαμαρτυρίες των μικρότερων εργοληπτικών επιχειρήσεων.

Συγκεκριμένα, οι Εργοληπτικές Οργανώσεις ΠΕΔΜΕΔΕ, ΠΕΣΕΔΕ και ΣΑΤΕ, με κοινή επιστολή τους προς τον Υπουργό Υποδομών και Μεταφορών, διαμαρτύρονται έντονα για στρεβλώσεις στην κατανομή των δημοσίων έργων και τα προβλήματα του εγχώριου εργοληπτικού κλάδου. Επισημαίνουν ότι τα έργα αποκατάστασης θεομηνιών της Θεσσαλίας ύψους 1,4 δις. ευρώ, κατευθύνονται σε τέσσερις εργοληπτικές εταιρείες 7^{ης} τάξης, αποκλείοντας τις επιχειρήσεις 6ης τάξης και κάτω και εκφράζουν την έντονη δυσαρέσκεια τους για τη μη τήρηση στοιχειώδους κατανομής των δημοσίων έργων σε όλη την πυραμίδα των εργοληπτικών επιχειρήσεων. Η κατάσταση αυτή έχει ως αποτέλεσμα να παραμένουν ελάχιστα έργα προς δημοπράτηση για τις τεχνικές επιχειρήσεις από την 6^η τάξη του Μητρώου Εργοληπτικών Επιχειρήσεων Δημοσίων Έργων (ΜΕΕΠ) και κάτω. Ως γνωστό οι εταιρείες 7ης τάξης δεν περιορίζονται από όρια ανεκτέλεστου, πράγμα που δημιουργεί αθέμιτο ανταγωνισμό και επηρεάζει αρνητικά τις μικρότερες εταιρείες.

Ειδικότερα οι εργοληπτικές οργανώσεις αναφέρουν ότι την τρέχουσα εβδομάδα έχει προγραμματιστεί η αποστολή προσκλήσεων σε τέσσερις εργοληπτικές επιχειρήσεις 7ης τάξης, με την έκτακτη διαδικασία του άρθρου 32 γ του Ν.4412/2016, ώστε να αναλάβουν τα έργα αποκατάστασης στη Θεσσαλία ύψους 1,4 δις ευρώ. που επλήγησαν από τα ακραία καιρικά φαινόμενα «Daniel» και «Elias».

Επισημαίνουν, επίσης, ότι είναι γνωστό ότι οι τέσσερις εν λόγω εργοληπτικές επιχειρήσεις έχουν ήδη συγκεντρώσει υπερβολικά υψηλό ανεκτέλεστο συμβάσεων τεχνικών έργων, περίπου 18 δις. ευρώ, γεγονός που εγείρει σοβαρές ανησυχίες για τη δυνατότητά τους να ανταπεξέλθουν σε αυτό το έργο, εντός των συμφωνημένων χρονοδιαγραμμάτων και προϋπολογισμών, δεδομένου ότι ο μέσος όρος του κύκλου εργασιών τους τα τελευταία 3 χρόνια κυμαίνεται γύρω από τα 2,5 δις. ευρώ. Ωστόσο, το

Υπουργείο προγραμματίζει την αύξηση του ανεκτέλεστου των εν λόγω εταιρειών με μία κατ' εξαίρεση διαδικασία, γεγονός που εγείρει έντονο προβληματισμό για τη συνέχιση αυτής της πρακτικής.

Το συμβατικό αντικείμενο των έργων προέκυψε από τη συνένωση των προϋπολογισμών των επιμέρους έργων των Δήμων της Θεσσαλίας, κατά παράβαση της ευρωπαϊκής και της εθνικής νομοθεσίας, αποκλείοντας τη συμμετοχή όλων των εργοληπτικών εταιρειών από 6^{ης} τάξης και κάτω. Αυτός ο αποκλεισμός στερεί από τις μικρότερες εργοληπτικές επιχειρήσεις την ευκαιρία να συμμετάσχουν σε έργα που θα μπορούσαν να αναλάβουν και τα οποία, αν αναλάμβαναν, θα προσέφεραν μεγαλύτερη ωφέλεια στον χρόνο εκτέλεσης των έργων.

Επιπλέον, η πολιτική αυτή οδηγεί σε σημαντική στρέβλωση των ανταγωνιστικών συνθηκών στην εγχώρια αγορά, καθώς η κυριαρχία των τεσσάρων μεγάλων εργοληπτικών εταιρειών 7^{ης} τάξης αποκλείει τη συμμετοχή άλλων, μειώνοντας τη δυνατότητα για υγιή ανταγωνισμό.

Όπως αναφέρει η συντονιστική επιτροπή των εργοληπτικών οργανώσεων ΠΕΔΜΕΔΕ, ΠΕΣΕΔΕ και ΣΑΤΕ είναι πλέον φανερό ότι για το Υπουργείο υπάρχουν μόνο τέσσερις εταιρείες που έχουν δικαίωμα πρόσβασης σε όλα τα δημοπρατούμενα έργα στη χώρα, οι οποίες, λειτουργώντας και υπό ένα συνεργατικό περιβάλλον, έχουν εξασφαλίσει υπογεγραμμένες συμβάσεις ύψους 18 δις ευρώ, με πολύ ευνοϊκούς όρους, αποκτώντας σχεδόν όλο το μερίδιο της συνολικής αγοράς, με την ενθάρρυνση της πολιτικής ηγεσίας του Υπουργείου.

Επειδή τα ανωτέρω καταγγελλόμενα από τις ενώσεις εργοληπτών συνιστούν παραβίαση του ενωσιακού δικαίου προστασίας του ανταγωνισμού, ο οποίος διασφαλίζει συνθήκες ίσης μεταχείρισης για την υγιή ανάπτυξη του κλάδου των εργοληπτών.

Επειδή η ανάθεση δημοσίων συμβάσεων είτε απευθείας είτε με συνοπτικές διαδικασίες σε πλείστες περιπτώσεις (πανδημία, φυσικές καταστροφές) έχει καταστεί πλέον κανόνας αντιστρέφοντας τις γενικές αρχές των κατά παρέκκλιση διαδικασιών.

Επειδή η σώρευση ανατιθέμενων έργων σε 4 μόνο μεγάλες εταιρείες, με μεγάλο ύψος ανεκτέλεστου υπολοίπου, όχι μόνο δημιουργεί συνθήκες αθέμιτου ανταγωνισμού αλλά θέτει σε κίνδυνο την έγκαιρη και αποτελεσματική υλοποίηση έργων απαραίτητων για την αποκατάσταση μεγάλων φυσικών καταστροφών.

Επειδή στη Θεσσαλία οι τεράστιες πληγές μετά τις φυσικές καταστροφές παραμένουν ανοιχτές εις βάρος των πολιτών και της ανάπτυξης όχι μόνο της τοπικής αλλά και της εθνικής οικονομίας.

Κατόπιν των ανωτέρω, ερωτάται ο αρμόδιος Υπουργός:

1. Σε ποια βάση στηρίχθηκε η απόφαση για την αποστολή προσκλήσεων μόνο σε εργοληπτικές επιχειρήσεις 7ης τάξης, καθώς και για τη συνένωση των προϋπολογισμών των έργων των Δήμων της Θεσσαλίας;
2. Σε ποιες ενέργειες θα προβεί για να εξασφαλιστεί το δικαίωμα της ισότιμης συμμετοχής και άλλων εργοληπτικών επιχειρήσεων, μικρότερων τάξεων, στη διαδικασία των δημοπρατήσεων, ώστε να προστατευθεί ο ανταγωνισμός και να αποδοθούν τα έργα εγκαίρως;

3. Υπάρχει πρόβλεψη για την εφαρμογή των διατάξεων του ΠΔ 71/2019, ώστε να αποκατασταθεί η ισότιμη συμμετοχή όλων των εργοληπτικών επιχειρήσεων στη διαδικασία των δημοσίων έργων;

Οι ερωτώντες Βουλευτές

Πέρκα Θεοπίστη (Πέτη)

Χαρίτσης Αλέξανδρος (Αλέξης)

Αναγνωστοπούλου Αθανασία (Σία)

Αχτσιόγλου Ευτυχία (Έφη)

Ζεϊμπέκ Χουσεϊν

Ηλιόπουλος Αθανάσιος (Νάσος)

Τζανακόπουλος Δημήτριος

Τζούφη Μερόπη

Τσακαλώτος Ευκλείδης

Φερχάτ Οζγκιούρ

Φωτίου Θεανώ